

Поліщук Б. О.

аспірант

ПВНЗ «Європейський університет»

м. Київ, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Конкурентоспроможність сучасної економіки у контексті швидких змін у навколишньому середовищі, на ринках та в суспільстві, визначається впровадженням принципово нових прогресивних технологій, переходом до виробництва високотехнологічної продукції та розробкою ефективних механізмів стимулювання інноваційної діяльності. Для успішного розвитку інноваційної активності необхідна раціональна організація процесу досліджень і розробок, ефективна дифузія нововведень та стратегічне управління на всіх рівнях економічної системи – від окремого підприємства до національної економіки.

Глобалізація сприяє виникненню передових технологій і подовженню життєвого циклу продуктів, що призводить до суттєвих змін у багатьох галузях промисловості. Новація є результатом як фундаментальних, так і прикладних наукових досліджень, а також практичного досвіду в різних сферах діяльності. Вона може бути представленою у вигляді ідеї, нового знання, методу, відкриття чи винаходу. Проте новація перетворюється на інновацію лише за умови її практичного впровадження, що реалізується через інвестиції в запуск нового продукту або комерціалізацію [1; 2].

Відповідно до даної логіки, інновація являє собою процес трансформації новацій у результати, що можуть змінювати продукти, виробничі процеси, умови господарювання, а також управлінські й маркетингові інструменти. Основними характеристиками інновації є її новизна, виробнича застосовність, потенціал для масштабування, а також можливість досягнення комерційного або соціального ефекту. Процес трансформації новацій в інновації та їх поширення (дифузія) становить суть інноваційного процесу. Сукупність етапів інноваційного процесу формує інноваційну діяльність.

Системний підхід є відображенням динамічного підходу до визначення інноваційної діяльності. Він забезпечує можливість розробки та впровадження в організацію постійно діючих традицій і правил розвитку, а також ідентифікації причинно-наслідкових зв'язків між досягнутими та очікуваними показниками у сферах технологій, якості продукції та професійної підготовки кадрів. Це, в свою чергу, сприяє більш ефективному використанню всіх ресурсів підприємства та допомагає здобувати конкурентні переваги шляхом впровадження змін в управлінні. Системний підхід до інноваційної діяльності реалізують такі компанії-інноватори, як Apple, Amazon, Tesla, Water-Gen, Fitbit, General Electric, GoPro, iRobot, Philo, Philips [3].

Згідно з *процесним підходом*, інноваційна діяльність представляє собою структуру певних послідовних етапів, що включають створення, поширення та впровадження інновацій. В результаті такої діяльності відбувається комерціалізація науково-технічної продукції, а також оновлення ринкових, операційних та виробничих процесів.

Інноваційна діяльність підприємств формується під впливом організаційної поведінки, підприємницького конкурентного середовища та державних стимулів, що разом спонукають суб'єкти до постійного оновлення виробничих, управлінських та маркетингових процесів. В результаті цих зусиль відбувається оновлення продукції, технології або нових стратегій поведінки на ринку. *Поведінковий аспект* інноваційної діяльності підприємств передбачає реалізацію п'ятифакторної моделі гнучкості (5F), що ілюструється на відповідній схемі (рис. 1). П'ятифакторна модель гнучкості окреслює поведінковий аспект розвитку інноваційної діяльності підприємств, що сприяє забезпеченню конкурентоспроможності економічної системи в умовах швидкості та динамічності зовнішнього середовища. Інноваційна діяльність у сучасній економіці не є наслідком виключно підприємницької

поведінки; важливий внесок у її розвиток здійснюють також ресурсний та інституційний аспекти.

Рисунок 1. - Модель гнучкості інноваційної діяльності підприємств

Джерело: [3]

В сукупності інституційне середовище, інноваційний потенціал підприємства та державна підтримка інноваційної діяльності підприємств утворюють умови для розвитку їх інноваційної діяльності. Сам процес розвитку стає передумовою активізації інноваційної діяльності, оптимізації інноваційного процесу та його виходу на новий якісний рівень, що забезпечує відповідність сучасним викликам.

Отже, розвиток інноваційної діяльності підприємств розглядається як специфічний процес, що характеризується взаємодією глобального середовища, в якому ключові процеси, явища та події формують відповідні умови для її реалізації, а також системи, що складається з взаємопов'язаних підсистем, які забезпечують її реалізацію на підприємствах. З огляду на вищезазначене, для активізації інноваційної діяльності підприємств необхідно створення відповідних інституційних умов, які передбачають суттєву державну підтримку. Для успішного розвитку інноваційної діяльності в сучасному контексті також надзвичайно важливо активно діяти, шукати нові можливості та ініціювати зміни в продуктах, процесах і технологіях.

Література:

1. Богашко О. Л. Основні аспекти інноваційного розвитку підприємництва в сучасних умовах технологічного розвитку. *Економічні горизонти*. 2022. Вип. 2 (20). С. 83–93. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(20\).2022.263346](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(20).2022.263346)
2. Богашко О. Л. Перспективи впровадження принципів розумної спеціалізації ЄС в українську практику державного регулювання інноваційного розвитку. *Економічні горизонти*. 2018. № 3 (6). С. 4–17. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(6\).2018.156311](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(6).2018.156311)
3. Тищенко В. Ф., Шаповалова А. О. Інституційне забезпечення розвитку інноваційної діяльності МСП в Україні. *Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 18 лютого 2021 р.). Луцьк, 2021. С. 460–461.